

Nazwa modułu kształcenia	Dzieje sztuki antycznej i bizantyńskiej II
Nazwa jednostki prowadzącej moduł	Instytut Historii Sztuki
Kod modułu	IHS-I-03a
Język kształcenia	Polski
Efekty kształcenia dla modułu kształcenia	<p>WIEDZA</p> <p>K_W02 zna i rozumie terminologię historii sztuki</p> <p>K_W04 ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii sztuki</p> <p>K_W05 ma podstawową wiedzę o dziedzinach i dyscyplinach naukowych powiązanych z historią sztuki</p> <p>K_W06 ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie historii sztuki</p> <p>K_W09 ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI</p> <p>K_U01 potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów</p> <p>K_U04 potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk humanistycznych w typowych sytuacjach profesjonalnych</p> <p>K_U05 potrafi rozpoznać różne rodzaje dzieł sztuki oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</p> <p>K_K01 rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie</p> <p>K_K02 potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role</p> <p>K_K05 ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i innych kontynentów</p>
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Rok studiów	II
Semestr	1
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Dr hab. Małgorzata Smorąg-Różycka
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany moduł	Dr hab. Małgorzata Smorąg-Różycka
Sposób realizacji	Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie testu z wykładu Historia sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej w 2 sem. I roku
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykład 30 godz.

wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	4
Bilans punktów ECTS	Historia sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej (obowiązkowy wykład z egzaminem) – 4 pkt
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład bogato ilustrowany zdjęciami, z wykorzystaniem zasobów biblioteki IHS UJ, bibliotek cyfrowych i intermediów, konsultacje;
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez studentów	Egzamin z wykładu Historia sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej, sprawdzający opanowanie podstawowych informacji z zakresu sztuki starożytnej, wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej. Egzamin składa się z 2 części: pisemnej w formie testu oraz odpowiedzi ustnej. Zaliczenie testu warunkuje dopuszczenie do części ustnej, niezaliczenie testu jest równoznaczne z oceną negatywną z całego egzaminu. Test jest zaliczony po uzyskaniu przez studenta min. 50% + 1 pkt.
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Wiedza studenta jest sprawdzana w toku egzaminu ustnego i pisemnego, a jej podstawą są informacje zaprezentowane na zajęciach, a także zawarte w literaturze podanej w opisach w KRK lub sylabusach. Aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach. Zdanie egzaminu z Historii sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej.
Treści modułu kształcenia	Zadaniem modułu jest wykształcenie w studentach umiejętności badania tradycji antycznych i bizantyńskich w sztuce Europy łacińskiej od upadku Cesarstwa Rzymskiego do czasów współczesnych. Zajęcia mają dać podstawową wiedzę na temat trwania rozwiązań klasycznych w Bizancjum, a także oddziaływania tej tradycji na Europę łacińską szczególnie w okresie średniowiecza. Studenci poznają główne zagadnienia bizantyńskiej analizując język „klasycznych” form na przykładach konkretnych dzieł sztuki, uczą się także analizy treści dzieł sztuki antycznej i bizantyńskiej. Analizuje się na konkretnych przykładach słownictwo stosowane w opisach dzieł sztuki i rozbudowuje umiejętności studentów w zakresie etymologii Moduł obejmuje następujące przedmioty: 1. Historia sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej (obowiązkowy wykład z egzaminem)
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Określone w tabeli przedmiotu

Metody i kryteria oceniania	Określone w tabelach poszczególnych przedmiotów
Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje praktyki	Program modułu kształcenia nie przewiduje praktyk zawodowych

Nazwa przedmiotu	Historia sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej (obowiązkowy wykład z egzaminem)
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Historii Sztuki
Nazwa i kod przedmiotu w module	Dzieje sztuki starożytnej, wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej IHS-I-03-04
Język kształcenia	Polski
Typ przedmiotu	Obowiązkowy (w ramach modułu)
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących przedmiot	Dr hab. Małgorzata Smorąg-Różycka
Sposób realizacji	Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny; wykład konwersatoryjny; prezentacja multimedialna
Sposób zaliczenia przedmiotu	Egzamin pisemny i ustny
Forma i warunki zaliczenia, metody i kryteria oceniania	<p>Egzamin obejmuje część pisemną, której zadaniem jest sprawdzenie znajomości materiału; należy rozpoznać i zadatować konkretne dzieła sztuki, a także powiązać je z najważniejszymi zjawiskami w sztuce wczesnochrześcijańskiej i bizantyńskiej. Część ustna sprawdza znajomość szerokich zjawisk artystycznych, umiejętność analizy dzieł sztuki i interpretacji ich programów ikonograficznych.</p> <p>Egzamin składa się z 2 części: pisemnej w formie testu oraz odpowiedzi ustnej. Zaliczenie testu warunkuje dopuszczenie do części ustnej, niezaliczenie testu jest równoznaczne z oceną negatywną z całego egzaminu.</p> <p>Test jest zaliczony po uzyskaniu przez studenta min. 50% + 1 pkt.</p>
Opis przedmiotu	<p>Wykład jest kontynuacją kursu rozpoczętego w 2 semestrze I roku studiów.</p> <p>Zagadnienia</p> <p>Antyczne podłoże sztuki wczesnochrześcijańskiej w architekturze (bazylika, budowle centralne), rzeźbie (monumentalnej, sarkofagowej) i malarstwie; funkcja ideowa malarstwa katakumbowego; dwa zasięgi kulturowe: zachodni rzymski i wschodni bizantyński.</p> <p>Sztuka bizantyńska w kolejnych epokach: okres początkowy (od Konstantyna Wielkiego do Justyniana); ikonoklazm; średniobizantyński (tzw. renesans macedoński, epoka Komnenów); Cesarstwo Łacińskie; epoka Paleologów; rola</p>

	<p>tradycji antycznej; ekspansja sztuki bizantyńskiej na kraje słowiańskie (Bałkany, Serbia, Ruś) i na Zachód (Sycylia XII w., Wenecja).</p> <p>Sztuka pobizantyńska (po upadku Konstantynopola w 1453 r.); szkoła italo-kreteńska</p> <p>Przenikanie sztuki bizantyńsko-ruskiej na obszar Polski.</p>
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa</p> <p>R. Krautheimer, <i>Early Christian and Byzantine Architecture</i>, Harmondsworth 1975*</p> <p>E. Jastrzębowska, <i>Sztuka wczesnochrześcijańska</i>, Warszawa 1988</p> <p>M. Nowicka, <i>Antyczna książka ilustrowana</i>, Wrocław 1979</p> <p><i>Konstantynopol Nowy Rzym. Miasto i ludzie w okresie wczesno bizantyńskim</i>, red. M.J. Leszka, T. Wolińska, Warszawa 2011 [szczególnie rozdział 1-2]</p> <p><i>Bizancjum i kraje chrześcijaństwa wschodniego</i>, w: <i>Wielka historia świata</i>, t. 4: <i>Kształtowanie średniowiecza</i>, red. M. Salamon, Warszawa 2005, s. 453-543</p> <p>Ch. Walter, <i>Sztuka i obrządek Kościoła Bizantyńskiego</i>, tłum. K.Malcharek, Warszawa 1992</p> <p>J.-M. Spieser, <i>Sztuka cesarska i sztuka chrześcijańska, jedność i zróżnicowanie</i>, w: <i>Świat Bizancjum</i>, t.1: <i>Cesarstwo Wschodniorzymskie 330-641</i>, red. C. Morrisson, tłum. A. Graboń, Kraków 2011, s. 323-349</p> <p>J.-M. Spieser, <i>Sztuka</i>, w: <i>Świat Bizancjum</i>, t. 2: <i>Cesarstwo Bizantyńskie 641-1204</i>, red. J.-C. Cheynet, tłum. A. Graboń, Kraków 2011, s. 415-440</p> <p>C. Rodley, <i>Byzantine Art and Architecture. An introduction</i>, Cambridge 1994</p> <p>O. Demus, <i>Byzantine Mosaic Decoration. Aspects of Monumental Art in Byzantium</i>, London 1948</p> <p>W.N. Łazariew, <i>Istorija wizantijskoj żywopisi</i>, wyd. II, Moskwa 1986; wyd. włoskie V. Lazarev, <i>Storia della pittura bizantina</i>, Torino 1977</p> <p>A. Różycka Bryzek, <i>Bizantyńskie malarstwo ikonowe</i>, "Rocznik Muzeów Województwa Rzeszowskiego", I, 1968; nadb. w Bibl. IHS UJ</p> <p>A. Różycka Bryzek, <i>Przeciw stereotypom myślenia o sztuce bizantyńskiej</i>, "Znak" 466, 1994, s. 51-56; oraz <i>Wstęp do Homilii X Focjusza</i>, tamże, s. 57</p> <p><i>Encyklopedia kultury bizantyńskiej</i>, red. O. Jurewicz, Warszawa 2002</p> <p>A. Różycka Bryzek, <i>Malowidła ścienne bizantyńsko-ruskie</i>, w: <i>Malarstwo gotyckie w Polsce</i>, t. 1, red. A.S. Labuda, K.</p>

Secomska, Warszawa 2004 (*Dzieje sztuki polskiej*, t. II/3), s. 155-184

Literatura uzupełniająca

Pseudo-Dionizy Areopagita, *Pisma teologiczne*, tłum. M. Dzielska, przedm. T. Stępień, Kraków 1997

W. Tatarkiewicz, *Estetyka Pseudo-Dionizego i Estetyka bizantyńska*, w: W. Tatarkiewicz, *Historia estetyki*, t. II: *Estetyka średniowieczna*, Wrocław-Warszawa 1960, s. 35-43, 44-57

J. Elsner, *Imperial Rome and Christian Triumph. The Art of the Roman Empire AD 100-450*, Oxford – New York 1998

K. Weitzmann, *The Macedonian Renaissance*, w: K. Weitzmann, *Studies in Classical and Byzantine Manuscript Illumination*, Chicago-London 1971, s. 176-223

T.F. Mathews, *Byzantium. From Antiquity to the Renaissance*, New York 1998

The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Era A.D. 843-1261, red. Helen C. Evans, William D. Wixom [katalog wystawy w Metropolitan Museum of Art], New York 1997

Byzantium. Faith and Power (1261-1557), red. Helen C. Evans [katalog wystawy w Metropolitan Museum of Art], New York 1997

O. Demus, *The Mosaics of S. Marco in Venice*, t. 1-4, London - Chicago 1984

E. Kitzinger, *The Mosaics of Monreale*, Palermo 1960

The Kahriye Djami, t. 1-3, t. 4: red. P.A. Underwood, Princeton 1966

W. Molè, *Sztuka Słowian południowych*, Wrocław-Warszawa 1962

R. Biskupski, *Ikony w zbiorach polskich*, Warszawa 1991*

Sztuka średniowiecznego Wschodu i Zachodu. Osiągnięcia i perspektywy poznawcze, red. M. Smorąg-Różycka, Kraków 2002 (Ars vetus et nova IV)